

Čís. 609.

Obecní hospodářské rady nejsou státními úřady, soudním žalobám na jejich členy jako takové nevadí dvorský dekret ze dne 14. března 1806, čís. 758 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 20. července 1920, R II 185/20.)

Žalobce poslal v září 1919 povoz s nákladem vajec na nádraží v A., povoz byl však v obci B. zadržen a vejce z usnesení obecní hospodářské rady zabavena a prodána. Žalobce domáhal se na soudě žalobou na členech obecní hospodářské rady náhrady rozdílu mezi cenou nákupní a cenou strženou. Soud první stolice odmítl žalobu, poněvadž na výkon žalovaných jako členů hospodářské rady dlužno vztahovati dvorský dekret ze dne 14. března 1806, čís. 758 sb. z. s., který dosud jest v platnosti, při čemž jest nerozhodno, zda-li žalovaní při výkonu překročili meze jim přikázané působnosti čili nic, ježto o otázce té a řešení z toho plynoucí otázky, zda-li jsou povinni žalobci náhradou škody, lze rozhodovati jen před úřady správními, a nikoliv před soudy. Rekursní soud zrušil usnesení první stolice a uložil jí, by po pravomoci jeho usnesení spor projednala a rozhodla. Důvody: Povahu státních úřadů bylo by lze obecním radám hospodářským přiznati jen tehdy, kdyby, byvše nadány na venek mocí rozhodovací a výkonnou, ustanoveny byly k tomu, aby v oboru působnosti, věcně a místně vymezené, plnily úkoly státní správy. Že tomu tak není, plyne z návodu činnosti obecních hospodářských rad. Dle něho přísluší jim pouze kontrolní činnost ve všech oborech výživy a hospodaření životními potřebami, při rekvisicích atd., naproti tomu výkon úkolu jim propůjčen není. Zjistí-li při své kontrolní činnosti nějakou nesprávnost, učiní dle povahy věci návrh buď obecní správě nebo četnické stanici neb okresnímu hejtmanství, po případě zemským hospodářským úřadům nebo ministerstvu (pro zásobování lidu), jakým způsobem jest zakročiti, neb učiní trestní nebo jiné oznámení. Trestní nebo výkonné řízení provedou příslušné úřady svými orgány, k tomu příslušnými. Zejména nesmějí obecní hospodářské rady při provádění kontrolní činnosti zabavovati zboží o své újmě, nýbrž musí v každém takovém případě vyžádati si součinnosti příslušných úředních orgánů, nesmějí bez svolení úředních orgánů rozprodati zabavené zboží, určovati za ně ceny a náhradu a pod. Právě z toho, že v návrhu přesně se rozeznává mezi obecními hospodářskými radami a příslušnými úřady po případě příslušnými úředními orgány, jasně vysvítá, že nelze obecní hospodářské rady pokládati za úřady státní. Nejsouť v podstatě ničím jiným než sbory osob soukromých, jimž úředně propůjčeno bylo právo pozorovati, zda předpisy o zásobování lidu, o potírání válečné lichvy atd., jsou zachovávány, za kterýmžto účelem mohou a mají upozorňovati povolané veřejné orgány na nepřistojnosti jakéhokoliv druhu. Nejsou-li však obecní rady hospodářské státními úřady, nelze na ně vztahovati dvorský dekret ze dne 14. března 1806, č. 758 sb. z. s.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, poukávav k správnému odůvodnění zrušovacího usnesení.